

Het innemen van een ligplaats voor recreatieve woonschepen

Inhoud:

Notitie

Grou/Leeuwarden
plannummer: 0250041

vastgesteld door de gemeenteraad
op 24 februari 1998

1 Inleiding

In de gemeente Boarnsterhim komt een groot aantal recreatieve woonschepen voor. Op het innemen van een ligplaats voor deze schepen is de *Ligplaatsenverordening* van de provincie Friesland van toepassing. Naar aanleiding van de inspraak over het nieuwe bestemmingsplan voor het buitengebied van Boarnsterhim heeft een uitgebreide discussie plaatsgevonden over de wijze waarop in de toekomst de recreatieve woonschepen planologisch geregeld moeten zijn. Met name de eigenaren van deze woonschepen hebben met het oog op hun rechtszekerheid aangedrongen op een definitieve regeling in het bestemmingsplan. Het voorstel is om aan deze wens tegemoet te komen.

Woonschepen behouden in het Ruimtelijke Ordenings-instrumentarium echter een bijzondere positie. Ze zijn niet bouwvergunningsplichtig en dat betekent, dat heel andere vormeisen aan een regeling in het bestemmingsplan moeten worden gesteld dan aan bouwwerken waarvoor wel een vergunningsplicht geldt. Daarnaast zal het bestemmingsplan die bepalingen uit de ligplaatsenverordening over moeten nemen die betrekking hebben op het maken van steigers en beschoeiingen en op het inrichten van het bijbehorende terrein en/of water. In deze notitie wordt daarop ingegaan.

Doel	Deze beleidsnota geeft het algemene beleidskader met betrekking tot recreatieve woonschepen. Op het moment van vaststelling van het bestemmingsplan buitengebied zal deze beleidsnota ook worden vastgesteld. Tot dat moment zal deze beleidsnota worden gebruikt bij de afweging met betrekking tot de ontheffing op de ligplaatsenverordening Friesland (zie paragraaf 3.1).
Relatie permanent-recreatief woonschip	Zoals hiervoor aangegeven gaat deze notitie in op een regeling voor recreatieve woonschepen. De regeling met betrekking tot permanente woonschepen is vastgelegd in de <i>Woonschepen-verordening Boarnsterhim</i> (1986). In deze verordening is exact aangegeven waar de verschillende permanent bewoonde woonschepen zijn toegelaten. De meeste van deze ligplaatsen bevinden zich overigens binnen de bebouwde kommen van de verschillende dorpen.
Overige afstemming	De in deze notitie voorgestelde ontheffing geldt ook voor recreatieve woonschepen in de bebouwde kommen (en die daardoor in een ander bestemmingsplan zijn opgenomen dan het bestemmingsplan Buitengebied), met uitzondering van die woonboten die zijn gelegen in jachthavens en de speciale woonschepenhaven in Terherne. Daartegenover staat dat een aantal permanent gebruikte woonschepen die vallen onder de <i>Woonschepenverordening</i>

Boarnsterhim (en derhalve geen ontheffing nodig hebben) in het bestemmingsplan Buitengebied zijn opgenomen (nabij Nes). Hiermee is bereikt dat alle in het buitengebied aanwezig woonschepen op de plankaart staan.

In hoofdstuk 2 wordt allereerst uiteengezet welk juridisch kader bij het innemen van een ligplaats van toepassing kan zijn.

In hoofdstuk 3 is op basis van een inventarisatie globaal de verschijningsvorm van de bestaande woonschepen aangegeven en de gebieden waar deze zijn gelegen. Verder is aangegeven op welke wijze de gemeente in haar bestemmingsplan wil omgaan met recreatieve woonschepen en welke algemene randvoorwaarden daarbij worden gesteld.

In hoofdstuk 4 tenslotte is een nadere afweging gemaakt met betrekking tot de gebieden waar recreatieve woonschepen zijn gelegen. Dit onderscheid is van belang bij de afweging voor het al dan niet verlenen van vergunningen op basis van het bestemmingsplan. Ook is hier kort ingegaan op milieuaspecten.

In hoofdstuk 5 is een samenvatting gegeven van het voorgestelde beleid.

2 Juridische aspecten

2.1 Algemeen

Op het mogen innemen van een ligplaats of het aanleggen van vaartuigen is de *Ligplaatsenverordening* van de provincie Friesland* van toepassing. Deze ligplaatsenverordening was een vervolg op de landschapsverordening (1975), op grond waarvan de provincie Friesland ligoevers had aangewezen. In de Ligplaatsenverordening zijn de volgende van belang zijnde begripsbepalingen opgenomen.

Onder aanleggen wordt verstaan:

- het afmeren en het vervolgens doen of laten liggen van een vaartuig aan of op de oever, aan de oeverbescherming, aan of op een natuurlijke of een voor dit doel aangebrachte voorziening of aan een ander vaartuig, gedurende de tijd die daadwerkelijk gebruikt wordt voor een recreatief verblijf op of in de omgeving van het vaartuig.

Onder ligplaats innemen wordt verstaan:

- het afmeren en het vervolgens doen of laten liggen van een vaartuig aan of op de oever, aan de oeverbescherming, aan of op een natuurlijke of een voor dit doel aangebrachte voorziening of aan een ander vaartuig, anders dan voor aanleggen.

Het onderscheid tussen deze twee begrippen is toegespitst op het recreatieve gebruik van het vaartuig bij aanleggen. Bij aanleggen mag het schip in feite niet gedurende enige tijd worden achtergelaten. Dan wordt gesproken van ligplaats innemen.

Het mogen innemen van een ligplaats is in eerste instantie beperkt tot de in een bestemmingsplan expliciet voor haven, ligoever en dergelijke aangewezen gronden dan wel op basis van de verordening aangegeven ligoevers.

Voor het aanleggen bevat de verordening een aantal nadere regels met betrekking tot de plaats en tijdsduur van het mogen aanleggen. Een vaartuig mag overal aanleggen, behalve in een rietoever en op basis van in de verordening aangewezen oevers; het aanleggen is beperkt tot maximaal 3 achtereenvolgende dagen.

* is per 1 maart vervallen

Van zowel het verbod om buiten de aangewezen ligoevers ligplaats in te nemen of langer dan 3 achtereenvolgende dagen een vaartuig aan te leggen kan ontheffing worden verleend.

Bij besluit van 1 december 1987 hebben Gedeputeerde Staten van Friesland onder meer de gemeente Boarnsterhim bevoegd verklaard deze ontheffing te kunnen verlenen.

2.2 Het innemen van een (permanente ligplaats)

Gelet op het voorgaande geldt dat uitsluitend sprake kan zijn van een ligplaats in het buitengebied, indien in een bestemmingsplan of een verordening deze ligplaatsen positief zijn aangewezen. Daarnaast geeft de provinciale *Ligplaatsenverordening* ook regels over de inrichting van de ligplaats. Ook hier laat de provinciale verordening de keuze tussen regels in een bestemmingsplan of vergunningen rechtstreeks op basis van de verordening.

Hierbij wordt wel eens vergeten dat bij veel woonschepen het ligplaats innemen niet alleen gaat om de woonschepen zelf, maar ook om de bijbehorende vaartuigen (motor-, roei- en zeilboten) behorende bij dit woonschip.

Voor het innemen van een permanente ligplaats voor zowel recreatief gebruik als voor een permanente woonfunctie gelden in principe dezelfde regels. Wel zal, gelet op het permanente gebruik, de inrichting van de ligplaats meer op deze functie zijn afgestemd dan de tijdelijke ligplaats. Dit kan betrekking hebben op het aanbrengen van steigers, maar ook op voorzieningen op de oever. Het aanbrengen van voorzieningen op de oever dient wel in overeenstemming te zijn met de bestemming van de aan het water grenzende grond. Indien deze gronden niet in de bestemming water zijn begrepen zal deze inrichting en het gebruik expliciet in de bestemming van de aangrenzende gronden dienen te worden vermeld.

2.3 Relatie met het bestemmingsplan

Het doel van het bestemmingsplan, namelijk een goede ruimtelijke ordening, is in de Memorie van Toelichting op artikel 10 W.R.O. als volgt omschreven:

“deze ruimtelijke ordening wordt verkregen door het coördineren van de verschillende belangen die bij het gebruik van de grond zijn betrokken, tot een zo harmonisch mogelijk geheel, dat een grotere waarde vertegenwoordigd dan bij het indienen van die belangen afzonderlijk te bereiken waren geweest”.

Gezien deze omschrijving ligt het in de rede dat het bestemmingsplan ook de belangen ten aanzien van het innemen van ligplaatsen en het aanleggen van vaartuigen betreft.

3 Gemeentelijk beleid

3.1 Huidige regeling

De gemeente hanteert ten aanzien van recreatieve woonschepen een regeling, die is gebaseerd op provinciaal beleid dat is vastgelegd in de *Ligplaatsenverordening Friesland* (voor het laatst aangepast d.d. 7 april 1993). Het innemen van een ligplaats is daarbij gebaseerd op een ontheffing op basis van deze ligplaatsenverordening.

De provincie heeft echter een aantal bevoegdheden die voortvloeien uit deze ligplaatsenverordening overgedragen aan gemeenten (waaronder Boarnsterhim). Tot de overgedragen bevoegdheden behoort het beslissen op aanvragen om ontheffing van aanleg- en ligplaatsverboden. Hierbij is onder andere overeengekomen dat ontheffingen alleen gelden voor recreatiewoonschepen, voor zover deze reeds in het bezit waren van een ontheffing van de provincie of de gemeente.

Daarnaast is geregeld dat de ontheffing alleen geldt voor die plaats waarvoor de ontheffing is verleend en er dus geen sprake kan zijn van een andere ligplaats. Ook dient bij verkoop van de recreatiewoonboot de nieuwe eigenaar opnieuw een ontheffing aan te vragen. Verder dient een nieuwe ontheffing te worden aangevraagd op het moment dat het buitenaanzicht van het woonschip ingrijpend verandert.

Samengevat betekent het bovenstaande:

De ontheffing van de *Ligplaatsenverordening Friesland* is gebonden aan de persoon, de specifieke ligplaats en de boot.

Het afgeven van nieuwe ontheffingen vindt dan ook alleen plaats, indien kan worden aangetoond dat het om een reeds bestaande ligplaats gaat (dus bij verkoop of verhuur voor langere termijn) en/of de boot wordt vervangen door een andere. Hiermee wordt duidelijk dat het gemeentelijk beleid gericht was (en is) op het continueren van de bestaande situatie; nieuwe ligplaatsen kunnen niet worden ingenomen.

Als aanvullende randvoorwaarde gelden bij de ontheffing onder andere; op de oevers mogen geen bouwsels worden opgericht en de kleur van de boot mag niet detoneren in het omliggende landschap.

3.2 Inventarisatie

Uit een inventarisatie van recreatieve woonschepen, die in samenwerking met de politie te Grou is uitgevoerd in de periode mei-september 1997, komt naar voren dat in de gemeente 102 recreatieve woonschepen zijn gelegen. Hierbij zijn de woonschepen ten oosten van Nes, die zowel permanent als recreatief kunnen worden gebruikt

niet meegerekend, omdat deze zijn opgenomen in de Woonschepenverordening Boarnsterhim (1986).

Uit de inventarisatie kan worden opgemaakt dat de woonschepen zijn gelegen in gebieden met heel verschillende functies en landschapstypen (zie bijgevoegde kaart):

- in het Alde Feanengebied, het noordelijk deel van de Burd en de Wide Sleat;
- aan de oevers van het Pikmeer, de Wijde Ee en aanliggende wateren;
- ten noorden van Grou (Wergeasterfeart, De Meer en de Ultsjebûrster Feart);
- in de Boorn tussen Akkrum en Aldeboarn;
- in en nabij de bebouwde kom van Terherne.

Als gevolg van verschillen in functie van de omliggende gebieden, verschillen in landschap, verschillen in bereikbaarheid en verschillen in de nautische betekenis van het vaarwater, worden de mogelijkheden voor deze woonschepen niet overal op dezelfde wijze benaderd.

Uit de inventarisatie blijkt verder een groot verschil in verschijningsvorm. Het verschil manifesteert zich in de kleur, de lengte, de breedte en de dakhelling. Ten aanzien van de dakhelling komen platte daken, zadeldaken en naar één kant aflopende schuine daken voor. Daarnaast is er een groot verschil in de afmetingen van het open terrasgedeelte.

De meeste recreatieve woonschepen bestaan uit een betonnen bak waarop een houten opbouw is aangebracht. Met betrekking tot de lengte en breedte kan worden opgemerkt dat deze nogal verschilt. De breedte varieert van 3 tot 5 meter, de lengte van 6 tot 16,5 meter.

Ook bestaat er een groot verschil in de manier waarop de woonschepen ligplaats hebben ingenomen. Er zijn plaatsen (met name de Alde Feanen) waar geen duidelijke functionele relatie tussen de woonboot en het achterliggende gebied aanwezig is, terwijl bijvoorbeeld in het Moddergat (Terherne) de woonschepen strak tegen de kant liggen. Hier zijn op de wal tuintjes en verhardingen aangelegd en hier en daar bouwwerken van geringe omvang gebouwd. Ook is hier vaak oeverbeschoeiing aangebracht.

In de gebieden met open water valt op dat bij veel woonschepen een steiger is gebouwd om (zeil)boten bij het woonschip te kunnen aanleggen. Ook komen er houten golfbrekers voor.

3.3 Regeling met betrekking tot het innemen van een ligplaats

Er wordt mede naar aanleiding van de inspraak en het overleg over het voorontwerp-bestemmingsplan voorgesteld het innemen van een

ligplaats voor recreatieve woonschepen te integreren in het bestemmingsplan Buitengebied.

Hiertoe wordt in de doeleindenomschrijving van zowel de bestemming "Water", "Agrarisch gebied" als de bestemming "Natuurgebied" een bepaling opgenomen dat in deze bestemmingen tevens de bestaande woonschepen zijn begrepen met inbegrip van het bijbehorende terrein overeenkomstig de bestaande indeling, verharding, beschoeiing, (aanleg-)steiger en met inbegrip van eventuele bijgebouwen. Deze medebestemming is gekoppeld aan een indicatieve aanduiding op de plankaart "ligoever recreatief woonschip", zodat iedereen op een overzichtelijke wijze kennis kan nemen van de volledigheid van de inventarisatie.

Per woonschip is één ligplaats voor een recreatievaartuig toegestaan middels een steiger of beschoeide oever. Verder wordt in de betreffende bestemmingen aangegeven dat rietoevers moeten worden ontzien. Daarnaast is het ophogen of ontgraven van het omliggende terrein, dan wel het onttrekken van wateroppervlak nabij de woonboot strijdig met de bestemming.

De voorgaande omschrijving geeft aan, dat enerzijds de gemeente niet uitgaat van een actieve sanering, maar dat anderzijds de gemeente in beginsel geen medewerking zal verlenen aan verplaatsing, uitbreiding of verandering van het woonschip of de ligplaats. Het al jaren vigerende beleid, eerst van de provincie en daarna van de gemeente Boarnsterhim, wordt daarmee onverkort gecontinueerd. Dit betekent tevens dat de gemeente geen medewerking verleent aan een uitbreiding van het aantal recreatieve woonschepen. Daarnaast zal de gemeente geen nieuwe mogelijkheid voor het innemen van een ligplaats bieden, indien een bestaande ligplaats wordt 'ingeleverd.'

In het plan wordt overigens wel een vrijstelling opgenomen ten behoeve van nieuwe woonschepen. Deze vrijstelling wordt slechts incidenteel toegepast als daarvoor gegronde redenen zijn. Voordat de vrijstelling kan worden toegepast zal eerst een afweging moeten worden gemaakt in relatie tot de functies in en de waarden van de omgeving (natuur, landschap, agrarisch gebruik, recreatie en scheepvaart).

Bij toepassing van deze vrijstelling kan het gaan om twee motieven:

- de vervanging/modernisering van bestaande woonschepen, als deze vervanging/aanpassing leidt tot een verbetering ten opzichte van de huidige situatie;
- een kleine verplaatsing van een woonschip, min of meer aan de bestaande ligoever, eveneens als dit leidt tot een verbetering ten

opzichte van de huidige situatie.

In het geval van de vrijstelling is het denkbaar dat medewerking wordt verleend aan een wat groter woonschip en/of aan een gewijzigde inrichting van de ligplaats. Immers door het samenbrengen van het particuliere belang en het algemeen belang kunnen in goed overleg vaak bevredigende resultaten worden bereikt. Zo nodig zal het gemeentebestuur zich hierbij laten adviseren door een deskundige instantie, zoals:

- de welstandscommissie als het gaat om het uiterlijk;
- een natuurbeschermingsinstantie als er waarden van natuur en landschap in het geding zijn;
- provinciale waterstaat als er nautische belangen in het geding zijn.

Daarnaast zullen direct belanghebbenden in de gelegenheid worden gesteld om hun zienswijze kenbaar te maken.

In het bestemmingsplan wordt een aanlegvergunning opgenomen voor het aanbrengen van walbeschoeiing en verhardingen (bijvoorbeeld een terras) en een bouwverbod met vrijstelling voor steigers. Ook hierbij dient het advies van de beheerder van het natuurgebied (indien relevant) te worden betrokken en dient in de afweging ook de kenmerken van het gebied waar de woonboot is gelegen te worden betrokken.

Er wordt in het bestemmingsplan een vrijstelling met betrekking tot het bouwen van vrijstaande bijgebouwen (bergingen) opgenomen. Ook deze vrijstelling is afhankelijk van het gebied waar de boot is gelegen (zie hoofdstuk 4).

Voor die gevallen waarbij de liggever wordt opgeheven, geeft het bestemmingsplan de mogelijkheid om, middels artikel 11 W.R.O. de nadere aanduiding "liggever recreatief woonschip" te laten vervallen.

Afstemming op de
Ontgrondingenverordening
Friesland

De nieuwe *Ontgrondingenverordening Friesland* (per 1 januari 1997) geeft voor een aantal ontgrondingsactiviteiten aan dat zij niet onder de Ontgrondingenwet vallen, indien bijvoorbeeld in het bestemmingsplan een aanlegvergunning voor die activiteit is opgenomen, met daarbij de vereiste van een verklaring van geen bezwaar van Gedeputeerde Staten. Deze uitzondering geldt met betrekking tot de inrichting van een ligplaats voor een recreatief woonschip, indien niet dieper wordt ontgraven dan 2 meter beneden maaiveld (of bij een haven 2 meter beneden het wateroppervlak) en het bodemmateriaal niet wordt afgevoerd. Aan deze voorwaarden kan bij de inrichting van een recreatieve ligplaats ons inziens ten alle tijde worden voldaan.

In het bestemmingsplan wordt derhalve binnen de bestemmingen "Water", "Natuurgebied" en "Agrarisch gebied" een aanlegvergunning opgenomen voor het ontgraven van gronden (bijvoorbeeld ten behoeve van een ligplaats en oeverbeschoeiing) die indicatief op de plankaart met "ligoever recreatief woonschip" zijn aangeduid. Aan deze aanlegvergunning wordt de vereiste gekoppeld dat een verklaring van geen bezwaar nodig is van Gedeputeerde Staten.

Onderscheid permanent/
recreatief en
bebouwde kom/landelijk
gebied

Hoewel het beleid met betrekking tot de permanente woonschepen afdoende is geregeld middels de *Woonschepenverordening Boarnsterhim*, worden de ligplaatsen van deze schepen in het bestemmingsplan Buitengebied (analoog aan de recreatieve woonschepen) positief bestemd, waarmee op de plankaart duidelijk wordt waar alle in het landelijk gebied aanwezige woonschepen zijn gelegen.

De ligplaatsen van de recreatieve woonschepen die zijn gelegen in de bebouwde kom (met name Terherne) worden geregeld in de bestemmingsplannen, zoals die voor de betreffende kom is aangegeven. Uiteraard komt deze regeling overeen met de regeling voor recreatieve woonschepen in het buitengebied. In bestemmingsplannen voor bebouwde kommen, waarbinnen recreatieve woonschepen zijn gelegen dient derhalve in een herziening van deze plannen de afstemming op deze beleidsnota te worden aangegeven.

3.4 Beleid met betrekking tot de woonboot

Bij de mogelijkheden die worden gegeven voor de vernieuwing van een woonboot, dan wel de verandering van het omliggende terrein gelden een aantal algemeen geldende voorwaarden. Daarnaast kunnen in een aantal gevallen voorwaarden worden gesteld die afhankelijk zijn van het gebied waar het recreatieve woonschip is gelegen. Op de nadere afweging wordt in hoofdstuk 4 ingegaan.

Algemeen nieuw beleid

Het algemene beleid ten aanzien van recreatieve woonschepen is gericht op het bieden van voldoende mogelijkheden voor bestaande recreatieve woonschepen. Hierbij kan worden gedacht aan het bieden van mogelijkheden voor een flexibel ontwerp van het woonschip.

De flexibiliteit voor de woonboten zelf geldt niet voor het aangrenzende terrein. Argumenten hiervoor zijn de landschappelijke en vooral natuurlijke waarden (van het achterliggende gebied). De in het plan opgenomen mogelijkheden dienen dan ook met name voor de woonboot zelf te gelden, waarbij niet de situatie mag gaan ontstaan dat het hebben van een ligplaats voor een recreatieve woonboot dient als basis voor een riante plek aan het water met grote oppervlakten

walbeschoeiing, aanleg steigers, terrassen, bijgebouwen en scheepshellingen. Hieruit wordt duidelijk dat de gemeente terughoudend wil omgaan met de mogelijkheden voor verhardingen, walbeschoeiing en steigers. Met betrekking tot de bijgebouwen geldt als algemene stelregel dat deze niet mogelijk zijn.

De bovenstaande beleidslijn is vertaald naar een aantal algemeen, ten aanzien van de woonboot en de directe omgeving geldende, regels en een aantal nadere eisen die afhankelijk zijn van en bepaald worden door:

- kwetsbaarheid van landschap en natuur.

Hierbij kan worden gedacht aan verstoring (lawaaï, betreden van natuurgebieden, maar ook visuele verstoring en bescherming van aanwezig rietoevers);

- milieuhygiënische aspecten.

Hierbij gaat het vooral om afvalwater, dat binnenkort niet meer ongezuiverd mag worden geloosd.

- nautische aspecten.

Op de ene plek is meer ruimte voor een woonschip dan op een andere. De plaats van het woonschip wordt hierdoor bepaald.

In hoofdstuk 4 wordt aan de hand van de te onderscheiden gebieden op deze aspecten ingegaan.

In het onderstaande is een overzicht gegeven van de maatvoering en de randvoorwaarden voor de woonboot, verhardingen, aanlegsteigers, walbeschoeiingen en bijgebouwen.

Maatvoering van de
woonboot

Er gelden maximale buitenwerkse maten voor de recreatieve woonschepen. Hierbij wordt uitgegaan van een maximale oppervlakte van het hele schip van 65 m², waarbij een maximale breedte is toegestaan van 6 meter en een maximale lengte van 17 meter. Het aangeven van deze vrij ruime maximale breedte en lengte geeft de mogelijkheid (binnen de eerder genoemde maximale oppervlakte) om rekening te houden met de directe omgeving van het woonschip. De buitenwerkse maat houdt in dat terrassen op de woonboot zelf, dan wel uitstekende vlonders die aan de woonboot vastzitten meetellen bij de berekening van de oppervlakte. De oppervlakte is redelijk vergelijkbaar met die van een recreatiewoning, waar wordt uitgegaan van een oppervlakte van 70 m², maar dan wel inclusief aan- en bijgebouwen.

Een woonschip met een grotere oppervlakte dan 65 m² mag worden vervangen door een woonschip met maximaal dezelfde bestaande grootte.

Het woonschip dient één bouwlaag te hebben met een maximale goothoogte vanaf de waterlijn van 2,75 meter en een bouwhoogte van 3 meter. Met dit laatste kan worden voorkomen dat een woonschip twee bouwlagen kan krijgen. Door het aangeven van een maximale hoogte vanaf de waterlijn is geen aparte maat nodig voor de opbouw en de onderbouw (vaak in de vorm van een betonnen bak). Verder dient het woonschip een plat dak te krijgen of een ononderbroken zadeldakvorm met een maximale helling van 1:10 en een duidelijke daklijn. Het woonschip dient bij het landschap passende kleuren te hebben, te weten donkergroen of donkerbruin. Verder dient het woonschip goed onderhouden te zijn en in een bruikbare en solide staat te verkeren.

Maatvoering van
bijgebouwen

In uitzonderingsgevallen bestaat een geringe mogelijkheid om op de oever een berging te plaatsen. Hierbij geldt een maximale oppervlakte van 6 m² en een maximale hoogte van 2,25 meter. De mogelijkheid voor het daadwerkelijk kunnen realiseren van een bijgebouw is afhankelijk van het gebied waar de woonboot is gelegen.

Aanlegsteigers,
oeverbeschoeiing en
verharding

De mogelijkheid bestaat om oeverbeschoeiing, een verharding (terras) en/of een aanlegsteiger aan te leggen. Deze mogelijkheid is deels algemeen geldend en deels weer afhankelijk van het gebied waar de woonboot is gelegen (hoofdstuk 4).

De oeverbeschoeiing mag ten hoogste de lengte van het woonschip bedragen en kan alleen worden aangelegd indien dit nodig is om het woonschip veilig af te meren. Hiermee wordt voorkomen dat de beschoeiing tevens als een (extra) aanlegsteiger gaat fungeren.

De maximale lengte van een aanlegsteiger bedraagt 5 meter.

De maximale oppervlakte aan verharding (terras) bedraagt 10 m². Hierbij geldt als aanvullende voorwaarde dat geen water of rietland aan de bestaande situatie mag worden onttrokken.

Toelaatbaarheid ligplaats
recreatievaartuig

Per woonschip is, ingevolge de *Ligplaatsenverordening Friesland* één recreatievaartuig toegestaan. Hiervoor geldt een maximale lengte van 15 m, overeenkomstig de status van een klein vaartuig als omschreven in art 1.01 van het binnenvaart politie reglement (BPR).

Overige aspecten

Het is toegestaan om bouwwerken en apparatuur van onder-geschikte aard op te richten, dan wel te plaatsen indien dit wordt geïntegreerd in

het geheel. Zo is een zonne-/windscherm toegestaan met een maximale hoogte van 2 meter en een maximale breedte van 3 meter. Zonnecollectoren zijn toegestaan tot een maximale hoogte van 2 meter, maar deze dienen te passen binnen de contouren van het schip. Hetzelfde geldt voor schotelantennes en kleine windmolens.

In alle gevallen geldt dat de bovenstaande maatvoering en de bijbehorende randvoorwaarden in acht dienen te worden genomen. In die gevallen waarbij de bestaande situatie niet in het bovenstaande 'past', is de bestaande situatie echter maatgevend.

4 Nadere afweging

Zoals in het vorige hoofdstuk is aangegeven dient een afwegingskader aanwezig te zijn om de aanvragen voor een vrijstelling, aanlegvergunning, enz te kunnen beoordelen. Deze is deels onafhankelijk, deels afhankelijk van het omliggende gebied. In het onderstaande wordt op dit laatste ingegaan.

4.1 Gebiedsdifferentiatie

Ten aanzien van de algemene mogelijkheden, dient een verschil in benadering naar voren te komen in relatie tot de omgeving waarin de boten liggen. Aandachtspunten hierbij zijn:

- kwetsbaarheid van landschap en natuur

Hierbij kan worden gedacht aan verstoring (lawaai, betreden van natuurgebieden, maar ook visuele verstoring);

- milieuhygiënische aspecten

Hierbij gaat het vooral om het afvalwater, dat binnenkort niet meer ongezuiverd mag worden geloosd op het oppervlaktewater. Als oplossing kan worden gekozen voor aansluiting op de riolering, het installeren van een septic-tank op de oever of het installeren van een vuilwatertank, die periodiek kan worden geleegd.

- nautische aspecten

Op de ene plek is meer ruimte dan op de andere voor een woonboot. Dit hangt af van de breedte van het water en de functie van dat water voor de (recreatieve) scheepvaart;

In het onderstaande wordt op basis van een gebiedsindeling in combinatie met de hierboven genoemde aandachtspunten een nadere nuancering aangebracht.

4.2 Relatie met de omgeving

Uit de inventarisatie is gebleken dat er grote verschillen bestaan tussen de gebieden waar de woonschepen liggen. Hierbij kan een onderscheid worden gemaakt tussen:

1. het Alde Feanen gebied, het noordelijk deel van de Burd en de Wide Sleat: hier is sprake van (toekomstige) natuurgebieden, waaronder moerasgebieden en graslanden, doorsneden door waterlopen en daarnaast waardevolle oevers;
2. het overige gebied ten oosten van Grou (Pikmeer, Geau, Wijde Ee, Peanster Ie, Grêft en Súderburd): hier is sprake van open water met waardevolle oevers;

3. het gebied ten noorden van Grou (Neare Galle, De Meer en de Ultsjebûrster Feart): hier is sprake van een open landschap met een agrarische structuur en een tamelijk smalle vaarweg;
4. in/nabij de kern Terherne: hier is een duidelijke relatie met het dorp aanwezig in plaats van met het landschap. Alleen bij de Kleine Acht is een recreatief woonschip gelegen in het buitengebied;
5. de Boorn tussen Akkrum en Aldeboarn: hier liggen woonschepen die zowel permanent als recreatief worden gebruikt.

Op de bijgevoegde kaart is deze gebiedsindeling indicatief aangegeven.

ad 1. Het Alde Feanen gebied, het noordelijk deel van de Burd en de Wide Sleat

In het Alde Feanengebied en het noordelijk deel van de Burd is het ruimtelijk beleid gericht op het ontwikkelen van natuurwaarden, waarbij het bestaande recreatieve gebruik van het gebied wordt gecontinueerd. Dit beleid is onder andere weergegeven in het *Streekplan Friesland*. Gezien de status van de Wide Sleat als natuurgebied wordt het bovenstaande beleid ook voor de woonschepen in dit gebied gehanteerd.

Voor het gebied De Alde Feanen zijn in het *Beheersprogramma "Alde Feanen"* een aantal maatregelen opgenomen die aan de ene kant de natuurwaarden verder moeten beschermen, maar aan de andere kant de aantrekkelijkheid van het gebied voor de vaarrecreatie blijvend waarborgen. Hierbij is het beleid gericht op het, waar mogelijk, naar de buitenkant van het Alde Feanen gebied verplaatsen van (nieuwe) recreatieve infrastructuur. De status van het Alde Feanen gebied als wetland (en stiltegebied) speelt hierbij een belangrijke rol.

De natuurfunctie van de bovengenoemde gebieden is reden om de mogelijkheid voor bijgebouwen uit te sluiten en zeer terughoudend te zijn ten aanzien van veranderingen in de inrichting van de ligplaats en de omgeving. De woonschepen liggen niet in smal vaarwater dat intensief wordt gebruikt door de recreatieve scheepvaart. Beperking van de algemeen geldende breedte is daarmee niet nodig. Een iets korter, maar breder schip is vaak zelfs gewenst. Wel is gelet op het bijzondere landschap extra zorg nodig voor de uiterlijke verschijningsvorm.

ad 2. Het overige gebied ten oosten van Grou

In het overige gebied ten oosten van Grou dat geen deel uitmaakt van de Alde Feanen, enz is ook sprake van een natuurfunctie, met name langs de oevers. Daarnaast overheerst echter het recreatieve karakter van de meren, hetgeen ook in het *Streekplan Friesland* is aangegeven. Het achterliggende gebied is landschappelijk kwetsbaar.

Ten aanzien van de omvang en verschijningsvorm van de woonschepen geldt daarom hetzelfde beleid als in de Alde Feanen. Omdat op sommige plaatsen wel een relatie kan worden gelegd met de bestaande oever, zonder dat de rietkragen worden aangetast, zijn kleine aanpassingen van de aanlegplaats na zorgvuldige afweging denkbaar. Bijgebouwen zullen echter nooit worden toegestaan.

ad 3. Het gebied ten noorden van Grou

Het gaat hier vooral om de woonschepen die zijn gelegen in de Wergeaster feart, De Meer en de Ultsjebûrster Feart. De eerste twee genoemde vaarwegen worden in het kader van de uitvoering van het Blauwe Zone-beleid opgewaardeerd tot een staande mast route die Akkrum via Grou met Leeuwarden verbindt. Dit betekent dat de komende jaren terughoudendheid dient te worden betracht met het geven van mogelijkheden ten behoeve van de recreatieve woonschepen, die een belemmering kunnen (gaan) inhouden voor de verwezenlijking van deze route.

Het achterliggende gebied is overwegend agrarisch.

Ten aanzien van de vorm en afmeting geldt dat gestreefd dient te worden naar een smal woonschip. Dit ten behoeve van de functie als vaarverbinding van de Wergeaster feart en De Meer (nautisch aspect). Voor de Ultsjebûrster Feart geldt als argument de geringe breedte. Als maximale breedte wordt 4 meter vanuit de oeverlijn gehanteerd (dan wel de bestaande breedte, indien dit meer is). Gezien het open karakter van het omliggende landschap zijn hier alléén woonschepen met platte daken toegestaan.

Omdat op sommige plaatsen wel een relatie kan worden gelegd met de bestaande oever, zonder dat de rietkragen worden aangetast, zijn kleine aanpassingen van de oeverbeschoeiing na zorgvuldige afweging denkbaar. Bijgebouwen zijn ook toegestaan. Mocht de noodzaak aanwezig blijken om woonschepen te verplaatsen, dan is hiervoor in het bestemmingsplan een wijzigingsbevoegdheid ex artikel 11 opgenomen.

ad 4. In/nabij de kern Terherne

Bij de recreatieve woonschepen in (de bebouwde kom van) Terherne zijn veelal al een aantal voorzieningen op de oever gesitueerd. Daarnaast zijn ze niet gelegen in een kwetsbaar natuurgebied dan wel in een omgeving die gekenmerkt wordt door een grote mate van openheid. Voor deze woonschepen gelden dan ook geen extra beperkingen ten opzichte van de algemeen geldende regels. Zij zijn niet gelegen in een doorgaande vaarverbinding, waardoor ook vanuit nautisch oogpunt geen nadere eisen nodig zijn.

Voor de volledigheid dient te worden vermeld dat bijna alle woonschepen zijn gelegen binnen het bestemmingsplan (dorpsvernieuwingsplan) voor Terherne.

Nabij de Kleine Acht is een recreatief woonschip gelegen in het buitengebied. Gezien de status van het gebied (waar deze woonboot is gelegen) in het *Streekplan Friesland*, is de gebiedsafhankelijke regeling voor dit woonschip overeenkomstig de regeling voor de woonboten in het overige gebied ten oosten van Grou (zie ad 2).

ad 5. De Boorn

In het gebied tussen Nes en Aldeboarn liggen woonschepen die zowel recreatief als permanent worden gebruikt. Bij de permanent gebruikte woonschepen is veelal een deel van de oever in gebruik als tuin, carport enz. De woonschepen liggen nabij de weg Akkrum-Aldeboarn, waardoor ze vanaf de weg duidelijk te zien zijn.

Met betrekking tot bijgebouwen zijn er geen landschappelijke argumenten om de hier gelegen recreatieve woonschepen deze mogelijkheid te ontzeggen (middels een vrijstelling). Uiteraard geldt ten aanzien van alle hier genoemde mogelijkheden dat ook toestemming van de (grond)eigenaar nodig is.

Milieuaspecten

In de nabije toekomst zullen de bewoners/eigenaren maatregelen moeten treffen met betrekking tot de opvang van afvalwater. In de Alde Feanen, het noordelijk deel van de Burd en de Wide Sleat zal, gezien de status van het achterliggende gebied waarschijnlijk gebruik moeten worden gemaakt van een vuilwatertank. In het overige gebied ten oosten van Grou en ook het gebied ten noorden van Grou is een vuilwatertank een mogelijkheid, maar is eventueel ook enige ruimte op de oever aanwezig om een septic-tank te plaatsen.

Door de clustering van meerdere boten bij Terherne (Moddergat, de Horne-de Syl) en bij Nes (de Boorn) zijn op deze plaatsen eventueel mogelijkheden voor de aanleg van riolering. Uiteraard geldt ten aanzien van alle hier genoemde initiatieven op/aan de oever dat toestemming van de grondeigenaar nodig is.

5 Samenvatting beleid en inzet instrumentarium

In het onderstaande wordt kort samengevat op welke wijze het gemeentelijke beleid aangaande recreatieve woonschepen is ingevuld en welke instrumenten daarvoor worden gebruikt.

In het bestemmingsplan Buitengebied worden de ligoevers voor bestaande recreatieve woonschepen (en bijbehorende bijgebouwen, steigers, enz) indicatief op de plankaart aangegeven, waarmee de woonboot is begrepen in en onderdeel uitmaakt van de daar geldende bestemming. Hiermee ligt de bestaande situatie vast. Iedere verandering is daarmee in strijd met de bestemming.

Omgeving van de woonboot

Tevens worden in het bestemmingsplan regels opgenomen met betrekking tot:

- het aanbrengen van walbeschoeiing en verhardingen (terras);
- het bouwen van aanlegsteigers;
- het bouwen van bijgebouwen (bergingen).
- het ontgraven van gronden (voor een ligoever of een oeverbeschoeiing).

Deels zijn de mogelijkheden voor de bovenstaande aspecten afhankelijk van het gebied waar de woonschepen zijn gelegen (zie paragraaf 4.2). Voor verplaatsing van woonschepen wordt in het plan een vrijstelling opgenomen, waarbij een aantal randvoorwaarden gelden (zie paragraaf 3.3). Als laatste wordt in het plan een wijzigingsbepaling opgenomen om een ligoever voor een recreatief woonschip te kunnen laten vervallen.

De woonboot zelf

Aspecten met betrekking tot het recreatieve woonschip zelf worden in het bestemmingsplan buitengebied geregeld middels een vrijstelling van de gebruiksbepaling. Aan de invulling van deze vrijstelling is inhoud gegeven middels deze beleidsnotitie, waarin regels zijn opgenomen over (zie paragraaf 3.4):

- oppervlakte, breedte, lengte, goot- en bouwhoogte van de woonboot;
- kleurstelling van de woonboot.

Wat betreft de maatvoering zijn de mogelijkheden afhankelijk van het gebied waar de woonschepen zijn gelegen (zie paragraaf 4.2). Om de beleidsnotitie te kunnen gebruiken, is in de beschrijving in hoofdlijnen van het bestemmingsplan een afstemmingsbepaling opgenomen waarin is aangegeven op welke wijze deze beleidsnotitie bij de afweging met betrekking tot de aanpassing/vernieuwing van woonboten dient te worden betrokken.

